НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ НАСЛІДКІВ»

(назва навчальної дисципліни)

циклу професійної (вибіркової) підготовки
(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

підготовки магістра
(найменування освітнього ступеня)

Рекомендовано кафедрою організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт на 2023-2024 навчальний рік.
Протокол від «24» квітня 2023 року № 9.

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків» сприяють розвитку навиків розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми у сфері реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру та ліквідації їх наслідків під час практичної діяльності або у процесі навчання.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння формами і методами управлінської діяльності щодо реалізації заходів з реагування на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Тарадуда Дмитро Віталійович, заступник начальника кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, к.т.н.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №803. Номер телефону – 0967608880.
E-mail	taraduda@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	1. Попередження надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури. 2. Хімічні, радіаційні та ядерні загрози.
Професійні здібності	1. Гарант освітньо-наукової програми «Цивільний захист» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Національного університету цивільного захисту України. 2. Член проектних груп освітньо-професійних програм «Цивільний захист» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». 3. Член методичної ради Національного університету цивільного захисту України. 4. Член вченої ради факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Dmytro Taraduda, Risk Assessment for the Population of Kyiv, Ukraine as a Result of Atmospheric Air Pollution / Oleksandr Popov, Andrii Iatsyshyn, Valeriia Kovach, Volodymyr Artemchuk, Iryna Kameneva, Dmytro Taraduda, Vitaliy Sobyna, Dmitry Sokolov, Maksim Dement, Teodoziia Yatsyshyn // Journal of Health & Pollution. – Scientific journal. – United States of America: Vol. 10, No. 25 (2020). P. 1-11. 2. Taraduda D. Physical Features of Pollutants Spread in the Air During the Emergency at NPPs / D. Taraduda, O. Popov, A. Iatsyshyn, V. Kovach, V. Artemchuk, V. Sobyna, D. Sokolov, M. Dement, V. Hurkovskyi, K. Nikolaiev, T. Yatsyshyn, D.

	Dimitriieva // Nuclear and Radiation Safety. – Scientific and technical journal. – Kyiv: No 4(84) (2019). P. 88-98. https://nuclear-journal.com/index.php/journal/article/view/193. 3. Тарадуда Д.В. Психологічна безпека особистості курсантів та студентів НУЦЗУ / Д.В. Тарадуда, І.Є. Богданова, Л.В. Тороповська // Information and Innovation Technologies in the Life of Society: Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts / Edited by Aleksander Ostenda and Nataliia Svitlychna. – Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019. – 424 с. – 2018. 4. Тарадуда Д.В. Спосіб гасіння горючих та легкозаймистих рідин бінарною системою на основі гранульованого піноскла / Д.В.Тарадуда, О.О. Кірєєв, О.В. Тарахно, М.О. Демент, Д.Г. Трегубов // Патент України на корисну модель № 139094, МПК А62С 3/06 (2006.01). – заявл. 06.05.2019; опубл. 26.12.2019, бюл. № 24, 2019 р. 5. Taraduda D. Structural and functional simulation of interaction in the field of aviation safety by using matrices / D. Taraduda, Hr. Drobakha, I. Neklonskyi, A. Kateshchenok, V. Sobyna,L. Borysova, I. Lysachenko // Archives of Materials Science and Engineering. – International Scientific Journal. – Gliwice, Poland: February 2019. – Volume 95, Issue 2. – Pages 67-76 https://archivesmse.org/resources/html/article/details?id=188644. 6. Тарадуда Д.В. Аналіз можливих причин виникнення надзвичайних ситуацій на АЕС з метою мінімізації ризику їх виникнення / Д.В.Тарадуда, О.О. Попов О.О., Яцишин А.В., Ковач В.О., Артемчук В.О., Собина В.О., Соколов Д.Л., Демент М.О., Яцишин Т. М., Матвєєва І. В. // Ядерна та радіаційна безпека. – Науковий журнал. – Київ: ДНТЦ ЯРБ, 2019. – Вип. 1. – С. 75-80. https://www.sstc.com.ua/journal/ua/arhive-uk/157-yaderna-ta-radiatsiina-bezpeka-01-2019/ 7. Тарадуда Д.В. Разработка подходов к управлению техногенной безопасностью на потенциально опасных объектах / Д.В. Тарадуда // EAST JOURNAL OF SECURITY STUDIES – VOLUME 1(3)/2018 – P. 1-9. https://zenodo.org/record/1474206#.W9__bR9oRdi. 8. Тарадуда Д.В. Професійна діяльність майбутнього офіцера ДСНС України в сучасних умовах: монографія / Д.В. Тарадуда, М.О. Демент, І.І. Костикова // – Харків: НУЦЗ України, 2018. – 250 с. 9. Тарадуда Д.В. Спосіб гасіння резервуарів з горючими та легкозаймистими рідинами / Д.В.Тарадуда, О.О. Кірєєв,

	І.Ф. Дадашов // Патент України на корисну модель № 123563, МПК (2018.01) A62C3/06, (2006.01) A62D 1/00. – заявл. 06.11.2017; опубл. 26.02.2018, Бюл. № 4, 2018 р.

Загальна інформація	Неклонський Ігор Михайлович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, кандидат військових наук
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 803. Робочий номер телефону – (067)5797655
E-mail	neklonsky@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	- дослідження форм і способів взаємодії аварійно-рятувальних формувань з іншими силами ЦЗ під час ліквідації наслідків НС; - дослідження прийомів і способів ведення оперативних дій підрозділами цивільного захисту в різних умовах
Професійні здібності*	- професійні знання і значний досвід роботи в органах управління і пожежно-рятувальних підрозділах; - курс професійно-технічної підготовки за робітничою спеціальністю «Рятувальник»; - член проектної групи освітньо-професійної програми «Цивільний захист» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Неклонський І. М., Самарін В.О. Моделювання процесу залучення ресурсів при перегрупуванні сил і засобів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Проблеми надзвичайних ситуацій: зб. наук. пр. Харків: НУЦЗУ, 2016. Вип. 23. С. 109–112. 2. Structural and functional simulation of interaction in the field of aviation safety by using matrices / Hr. Drobakha and others. Archives of Materials Science and Engineering. 2019. Vol. 95, Is. 2. P. 67–76.

Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 803 (вул. Баварська, 7). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків» є формування знань та вмінь з питань

оперативно-тактичної діяльності підрозділів цивільного захисту достатніх для забезпечення готовності сил цивільного захисту до дій за призначенням.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни *(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)*	професійна вибіркова
Рік підготовки	2
Семестр	3
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	16
- практичні заняття (годин)	18
- семінарські заняття (годин)	10
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	36
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	10
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	Диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни відсутні.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:
- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
– оцінювати оптимальність структури органів управління та сил цивільного захисту і ефективність діяльності її складових частин;	ДРН-1
– володіти формами і методами управлінської діяльності щодо забезпечення, в межах своєї компетенції, реалізації заходів із забезпечення готовності сил цивільного захисту до дій за призначенням	ДРН-2

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	КД
−здатність до оцінювання дій органів управління і сил цивільного захисту з організації та проведення ними рятувальних та інших невідкладних робіт;	КД -1
− здатність організовувати тактичну підготовку органів управління і підрозділів цивільного захисту	КД -2

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Організація реагування на надзвичайні ситуації.

Тема 2. Організація управління при ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Тема 3. Організація взаємодії сил ЦЗ під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 4. Організація тактичної підготовки органів управління і підрозділів цивільного захисту.

Тема 5. Групові тактичні тренування начальницького складу.

Тема 6. Організація та проведення командно-штабних навчань.

Тема 7. Організація та проведення тактико-спеціальних навчань.

Тема 8. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації

Тема 9. Формування зведених загонів ОРС ЦЗ.

Тема 10. Перевірка готовності органів управління і підрозділів цивільного захисту до дій за призначенням.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	**Очна (денна) форма**					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
1- й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1. Організація реагування на надзвичайні ситуації	8	2	2	-	4	-
Тема 2. Організація	8	2	2	-	4	-

управління при ліквідації наслідків надзвичайної ситуації						
Тема 3. Організація взаємодії сил ЦЗ під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	12	2	6	-	4	-
Тема 4. Організація тактичної підготовки органів управління і підрозділів цивільного захисту	10	2	2	-	6	-
Тема 5. Групові тактичні тренування начальницького складу	4	-	-	-	4	-
Тема 6. Організація та проведення командно-штабних навчань	16	2	8	-	4	-
Тема 7. Організація та проведення тактико-спеціальних навчань	14	2	6	-	6	-
Тема 8. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації	2	-	-	-	2	-
Тема 9. Формування зведених загонів ОРС ЦЗ	8	2	2	-	4	-

Тема 10. Перевірка готовності органів управління і підрозділів цивільного захисту до дій за призначенням	10	2	-	-	6	2
Разом за модулем 1.	**90**	**16**	**26**	**-**	**46**	**2**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**2**	**3**
1	**Тема 1.** Організація реагування на надзвичайні ситуації	2
2	**Тема 2.** Організація управління при ліквідації наслідків надзвичайної ситуації	2
3	**Тема 4.** Організація тактичної підготовки органів управління і підрозділів цивільного захисту	2
4	**Тема 6.** Організація та проведення командно-штабних навчань	2
5	**Тема 9.** Формування зведених загонів ОРС ЦЗ	2
	Разом	**10**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**2**	**3**
1	**Тема 3.** Діяльність ОКЦ щодо координації дій сил ЦЗ під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	6
2	**Тема 6.** Організація та проведення командно-штабних навчань	6
3	**Тема 7.** Організація та проведення тактико-спеціальних навчань	6
4	**Тема 10.** Контрольна робота	2
	Разом	**18**

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Сутність, основні принципи і методи тактичної підготовки.
2. Дидактичні основи тактичної підготовки. Активні форми навчання.
3. Порядок підготовки та проведення групових тактичних тренувань начальницького складу.
4. Види, порядок підготовки та проведення командно-штабних навчань.
5. Основні організаційні форми, порядок підготовки та проведення розбору НС та аналізу оперативних дій підрозділів ЦЗ.

6. Основні організаційні форми, порядок підготовки та проведення тактико-спеціальних навчань.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

− *методи навчання за джерелами набуття знань:* словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзне заняття);

− *методи навчання за характером логіки пізнання:* аналітичний; синтетичний;

− *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається:* проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

− *інноваційні методи навчання:* робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів (освіта через вебресурси); методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички (завдання з пошуку інформації, наукові доповіді);

− *самостійна робота.*

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; виконання розрахункових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних

				занять
І. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	8	2	16
	семінарські заняття	5	4	20
	практичні заняття	3	15	44
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	20	20
Разом за поточний контроль				100
ІІ. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
ІІІ. Підсумковий контроль (диференційний залік)				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Критерії оцінювання за виконання завдання на практичному занятті або доповіді на семінарі визначені у таблиці 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання для практичного заняття та семінару

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A	5	Відповідь або завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Здобувач володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній педагогічній діяльності. Здобувач має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє ставити та розв'язувати проблеми.
B	4	Відповідь і завдання – повні з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача.

C	4	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Здобувач може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат і захистити його найважливіші положення.
D	3	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання за консультацією викладача. Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні). З допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом, може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена.
E	3	Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Здобувач володіє навчальним, матеріалом, виявляє здатність елементарно викласти думку. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички
FX	2	Відповідь і завдання відзначаються фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
F	2	Фрагментарне знання окремих моментів навчального матеріалу.

Кількість балів за семінарське або практичне заняття визначається за шкалою розподілу та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни, шляхом пропорційного співвідношення значень.

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт :

Модульна контрольна робота проводиться шляхом письмового (тестового) опитування і містить теоретичні питання в обсязі тем, що вивчаються на протязі модулю. Відповідь оцінюється за результатами

написання кожного питання окремо із розрахунку максимально допустимих балів за кожне питання – до 6. Крок шкали для зняття балів у разі неповної або неточної відповіді складає – 1. Загальна оцінка за різними шкалами визначається за методикою представленою в таблиці 2:

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу, уміння публічно чи письмово представити звітній матеріал. Відповідні бали за індивідуальне завдання враховуються під час визначення загальної суми балів за види навчальної діяльності.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку. Сума балів за залік визначається за шкалою оцінювання, як сума балів за всі види навчальної діяльності:

Оцінка ECTS	Сума балів за види навчальної діяльності			
	СЗ, ПЗ	КР	модуль	Диф. залік
A	72–80	18–20	90–100	90–100
B	64–71	16–17	80–89	80–89
C	52–63	13–15	65–79	65–79

D	44–51	11–12	55–64	55–64
E	40–43	10	50–54	50–54
FX	28–39	7–9	35–49	35–49
F	0–27	0–6	0–34	0–34

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов’язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Неклонський І. М. Соколов Д.Л. Математична модель діяльності системи цивільного захисту в різних режимах функціонування. Проблеми надзвичайних ситуацій: зб. наук. пр. Харків: НУЦЗУ, 2016. Вип. 24. С. 113-119.
2. Неклонський І.М., Самарін В.О., Харламов В.В. Спектральний підхід до оцінювання готовності аварійно-рятувальних підрозділів до дій за призначенням. Проблеми надзвичайних ситуацій: зб. наук. пр. Харків: НУЦЗУ, 2016. Вип. 23. С. 113-119.
3. Неклонський І.М. Обгрунування угруповання сил цивільного захисту. Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи: збірник матеріалів науково-практичного семінару. Харків: НУЦЗУ, 2017. С.113-115.
4. Неклонський І.М., Удянський М.М. Щодо вдосконалення порядку оцінювання готовності сил цивільного захисту до дій за призначенням. Запобігання надзвичайним ситуаціям і їх ліквідація: матеріали науково-практичного семінару. Харків: НУЦЗУ, 2019. С. 283-285.
5. Неклонський І.М. Планові таблиці взаємодії як оперативний документ в роботі штабу з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Problems of Emergency Situations: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Харків: Національний університет цивільного захисту України,

2020. С. 258–259.

6. Неклонський І.М., Собина В.О., Тарадуда Д.В. Тактика ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: практикум. Видання 2-ге. Харків, 2020. 218 с.

7. Кодекс цивільного захисту України. № 5403-VI від 02.10.2012 р.

8. Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затверджене Постановою КМ України від 9 січня 2014 р. № 11 (зі змінами від 6 червня 2018 р. № 450).

9. План реагування на надзвичайні ситуації державного рівня, затверджений постановою КМ України від 14 березня 2018 р. № 223.

10. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС від 26.04.2018 № 340.

11. Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Види оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації: наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406.

12. Організація управління в надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації, затверджені Наказом МНС від 05.10.2007 № 685.

13. Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: Постанова КМ України від 26 червня 2013 р. № 443.

14. Настанова з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту: Наказ МНС України від 01.07.09 № 444.

15. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 15.06.2017 № 511.

Інформаційні ресурси

1. http://www.mns.gov.ua

Розробник(и):

Заступник начальника кафедри
організації та технічного забезпечення
аварійно-рятувальних робіт
факультету цивільного захисту,
канд. техн. наук, доцент

Дмитро ТАРАДУДА

Викладач кафедри
організації та технічного забезпечення
аварійно-рятувальних робіт
факультету цивільного захисту,
канд. військ. наук

Ігор НЕКЛОНСЬКИЙ